

Överförmyndarenheten
Dajana Muric-Cano

2024-12-04

Dnr ÖFN 2024-106

Överförmyndarnämnden

Inriktningsbeslut angående professionella ställföreträdare

Förslag till överförmyndarnämndens beslut

1. Överförmyndarnämnden ger Överförmyndarenheten möjlighet att, i särskilt svåra uppdrag och i avsaknad av lämplig ideell ställföreträdare, anlita en professionell ställföreträdare.

Ärende

Överförmyndarnämnden i Linköpings kommun möter, i likhet med andra överförmyndarverksamheter i landet, utmaningar vad gäller rekrytering av ställföreträdare i särskilt komplexa uppdrag.

I syfte att snabbt kunna förordna en ställföreträdare i situationer där en ideell sådan inte finns att tillgå, föreslås överförmyndarnämnden besluta om att möjliggöra för Överförmyndarenheten att anlita professionella ställföreträdare.

I första hand ska ideella ställföreträdare tillfrågas, men om ingen kan ta uppdraget och om det inte heller är aktuellt att tilldela uppdraget till Förvaltarenheten kan professionell tillfrågas.

Överförmyndarenheten meddelar i samband med att uppdraget överlämnas till professionell ställföreträdare även överförmyndarnämnden enligt rutin.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse Inriktningsbeslut professionella ställföreträdare.docx

Bakgrund

Reglerna om god man och förvaltare återfinns i föräldrabalken och bygger på människors ideella engagemang. I och med samhällsutvecklingen och ökat inflöde av komplexa ärenden har de ideella krafterna visat sig vara otillräckliga för att möta det behov som finns. På senare år har det därför i svenska kommuner blivit allt vanligare med förvaltarenheter och privata aktörer som tillhandahåller ställföreträdartjänster.

I Linköpings kommun finns det sedan februari 2022 en Förvaltarenhet där två kommunalt anställda tjänstemän arbetar som professionella ställföreträdare. Enligt verksamhetsuppdraget ska dessa tillsammans hantera cirka 40-60 uppdrag. Förvaltarenheten fyller en viktig funktion vad gäller rekrytering av ställföreträdare men det uppstår fortfarande situationer där man behöver gå utanför den kommunala verksamheten för att hitta en lämplig ställföreträdare. Det kan till exempel handla om att förvaltarenheten vid en given tidpunkt saknar resurser för att hantera fler ärenden eller att det föreligger en hotbild eller jävsituation varför ärendet snabbt bör läggas över på en annan ställföreträdare.

För att undvika onödigt dröjsmål och eventuella olägenheter som kan drabba både huvudman och ställföreträdare krävs ett snabbt agerande vilket möjliggörs genom privata aktörer som tillhandahåller professionella ställföreträdare. Dessa utgörs i regel av kompetenta och erfarna ställföreträdare som snabbt kan sätta sig in i uppdraget och vidta nödvändiga åtgärder.

Överförmyndarnämndens inriktning är att dessa ställföreträdare får anlitas under förutsättning att en annan lämplig ställföreträdare inte finns tillgänglig bland ideella ställföreträdare eller inom ramen för Förvaltarenhetens uppdrag. Utgångspunkten är att uppdragen enbart under en begränsad tid ska hanteras av professionella ställföreträdare och sedan övertas av en ideell ställföreträdare när förutsättningarna för detta finns. I syfte att uppnå ett effektivt flöde av ärenden ska Överförmyndarenheten ha regelbundna uppföljningar med respektive ställföreträdare för bedömning av uppdragets karaktär och ställningstagande avseende fortsatt hantering.

Arvodering sker efter överenskommelse med den professionella ställföreträdaren och antingen genom att ställföreträdaren fakturerar överförmyndarnämnden, under innevarande år, en på förhand bestämd summa eller att fakturering sker efter att arvodet fastställts året efter utfört uppdrag, i samband med granskning av årsräkning. Bedömning av arvodet utgår från ärendets svårighetsgrad och på så vis betalar huvudmannen, under förutsättning att denne har betalningsförmåga, aldrig ett högre arvode än om denne skulle haft en ideell ställföreträdare.

Överförmyndarverksamhet är enligt Upphandlingsmyndigheten undantaget upphandlingslagstiftningen. Undantaget omfattar avtal både på det familjerättsliga området och förmögenhetsrättsliga området. Enligt kommunens

upphandlingsenhet är det därför inte aktuellt med någon upphandling av privata aktörer.

Ekonomiska konsekvenser

Överförmyndarnämndens budget är baserad utifrån ideella ställföreträdares ersättning. Att anlita en professionell ställföreträdare innebär en högre kostnad för nämnden varför varje uppdrag behöver följas upp och övergå till ideell ställföreträdare så snart som möjligt.

Kommunala mål

Lättillgänglig, god och jämlik välfärd

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Beslutet innebär ingen förändring som påverkar service eller resurser varför ingen jämställdhetsanalys har genomförts.

Berör alla ställföreträdare lika oavsett kön, ålder eller andra grunder.

Uppföljning och utvärdering

Handläggare följer regelbundet upp uppdrag som hanteras av professionella ställföreträdare för huvudmännens bästa ska kunna tillgodoses på rätt sätt. Nämnden informeras löpande under året vid ekonomiska uppföljningar samt i samband med redovisning av tilldelning av uppdrag.

Samverkan/information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Överförmyndarenheten

Anne-Sofie Zettby

Beslutet skickas till: